

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету міжнародних відносин

Третько В.В.

20 20 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Конституційне право

Назва дисципліни

Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність – 052 Політологія

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма – Політологія

Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС, Шифр дисципліни – ОПП.04.

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (цикл професійної підготовки)

Факультет міжнародних відносин

Кафедра філософії і політології

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни Кредити ЄКТС	Кількість годин						Форма семестрового контролю			
				Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, у т.ч. ІРС	Курсовий проект	Курсова робота	Залік	Іспит
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
Д	2	3	5	51	34		17		99			+	
З	2	4	5	10	6		4		140			+	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми

Програма складена Я.В. Ювсечко канд. філос. н., доц. Я.В. Ювсечко
Підпис автора Вчений ступінь, звання, ініціали, прізвище автора

Схвалена на засіданні кафедри філософії і політології

Протокол від 25 серпня 2020 № 1

Зав. кафедри Н.К. Петрук
Підпис Ініціали, прізвище

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету міжнародних відносин

Голова вченої ради факультету В.В. Третько
Підпис Ініціали, прізвище

Хмельницький 2020

2 Пояснювальна записка

Дисципліна «Конституційне право» належить до обов'язкових компонентів професійної підготовки і займає важливе місце у підготовці фахівців освітнього рівня «бакалавр» спеціальності 052 «Політологія» за освітньо-професійною програмою «Політологія».

Навчальна дисципліна забезпечує:

компетентності: Знання предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина. Здатність аналізувати у різних контекстах функціонування політичних акторів та інститутів, а також владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному та глобальному рівнях. Здатність до прийняття управлінських рішень у сфері політичних відносин та до виконання функцій, що забезпечують розв'язання суспільно-політичних проблем, зокрема, політико-організаційних, експертних, дорадчих та консультаційних із урахуванням регіонального контексту.

програмні результати навчання: Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності. Ідентифікувати себе як члена громадянського суспільства, знати свої права та обов'язки, усвідомлювати необхідність реалізації принципів верховенства права, зокрема, у професійній діяльності, вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб. Здійснювати аналіз діяльності політичних акторів та інститутів, влади та урядування, політичних систем та режимів, політичної поведінки у різних контекстах їх функціонування. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному та глобальному рівнях. Реалізовувати управлінську діяльність у сфері політичних відносин та виконувати політико-організаційні, експертні, дорадчі та консультаційні функції, що забезпечують розв'язання суспільно-політичних проблем із урахуванням регіонального контексту.

Мета дисципліни. Формування у студентів вміння правильно оцінювати конкретні конституційно-правові явища, набувати знань з теорії конституційного права, поглиблення розуміння конституційного права, отримання знань щодо соціальної зумовленості правових норм, формування уміння використовувати досвід зарубіжних держав для вдосконалення національного законодавства.

Предмет дисципліни. Специфіка регулювання конституційно-правових відносин в Україні.

Завдання дисципліни. Забезпечення підготовки висококваліфікованих фахівців, що володіють ґрунтовними знаннями в галузі конституційного права, вміють використовувати їх у повсякденному житті та професійній діяльності.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *уміти здійснювати* аналіз існуючого конституційного законодавства України; *розуміти* роль і місце державних органів в системі державно-владного механізму; *окреслювати* конституційно-правові інститути, їх характерні ознаки; *формулювати* висновки та пропозиції щодо шляхів удосконалення правового регулювання суспільних відносин; *аналізувати* положення нормативних актів, пропонувати шляхи більш ефективного застосування їх на практиці; *застосовувати* здобуті знання при вирішенні практичних ситуацій; *давати правову оцінку* питанням забезпечення прав і свобод людини та громадянина, здійснення безпосереднього народовладдя; *бути здатним* аналізувати у різних контекстах функціонування політичних інститутів, а також владу та урядування.

3 Структура залікових кредитів дисципліни

Назва теми	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	практичні заняття	СРС	лекції	практичні заняття	СРС
Тема 1. Поняття і предмет конституційного права як галузі права	2	1	6	2		8
Тема 2. Джерела конституційного права як галузі права	2	1	6			8
Тема 3. Теорія конституції в конституційному праві України	2	1	6			8
Тема 4. Основи конституційно-правового статусу людини та громадянина	2	1	6			8
Тема 5. Конституційні засади регулювання економічних, соціальних та культурних відносин в Україні	2	1	6			8
Тема 6. Політичні інститути в конституційному праві	2	1	6	2	2	8
Тема 7. Форми держави	2	1	6			8
Тема 8. Виборче право, виборчі системи і референдуми	2	1	6			7
Тема 9. Глава держави	2	1	6			8
Тема 10. Інститут парламенту	2	1	6			7
Тема 11. Виконавча влада в Україні	2	1	6			8
Тема 12. Конституційні основи функціонування судової влади	2	1	6			7
Тема 13. Конституційні основи місцевого самоврядування в Україні	2	1	6	2	2	8
Тема 14. Конституційний суд України	2	1	6			8
Тема 15. Територіальний устрій України	2	1	6			8
Тема 16. АР Крим	2	1	5			8
Тема 17. Конституційно-правові засади національної безпеки та оборони	2	1	4			8
Разом за семестр	34	17	99	6	4	140

4 Програма навчальної дисципліни

4.1 Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	Поняття і предмет конституційного права як галузі права Зміст поняття «конституційне право». Особливості розуміння предмету конституційно-правового регулювання у державах з різними конституційно-правовими традиціями. Загальна характеристика науки конституційного права. Система науки конституційного права. Етапи	2

	становлення науки конституційного права. Літ.: [1-9].	
2	Джерела конституційного права як галузі права Поняття джерела конституційного права та його значення. Джерело як фундаментальна основа права. Джерело як спосіб вираження волі соціуму. Джерело як форми, процедури, приписи, завдяки яким право стає реальністю. Закон в системі джерел конституційного права. Види законів, що регулюють конституційно-правові відносини. Класифікація законів за їх юридичною силою, за часом дії, за суб'єктами законотворення, умовами чинності, за способами систематизації норм та іншими критеріями. Договір як джерело конституційного права в зарубіжних державах. Конституційно-правовий звичай як джерело конституційного права. Судовий прецедент як джерело конституційного права. Літ.: [1-9].	2
3	Теорія конституції в конституційному праві України Виникнення і розвиток конституцій. Давнє значення терміну «конституція». Поняття конституції. Юридичний і політичний зміст конституції. Класифікація конституцій. Види конституцій за формою зовнішнього виразу. Писані і неписані конституції. Кодифіковані та некодифіковані. Жорсткі і гнучкі конституції (нормативно закриті і нормативно відкриті). Структура конституцій. Структура кодифікованих конституцій. Правова охорона конституції. Літ.: [1-9].	2
4	Основи конституційно-правового статусу людини та громадянина Поняття основ конституційно-правового статусу людини і громадянина. Інститут прав, свобод та обов'язків особи в зарубіжних державах. Способи та інститути захисту прав і свобод людини та громадянина. Інститут громадянства. Літ.: [1-9].	2
5	Конституційні засади регулювання економічних, соціальних та культурних відносин в Україні Конституційний принцип свободи та його вплив на соціальну сферу суспільних відносин. Виникнення моделей економіки. Ліберальна (ринкова) модель економіки. Державна (тоталітарна) модель економіки. Концепції державного регулювання економіки. Неоліберальна концепція. Соціал-демократична концепція регулювання економіки. Соціалістична тоталітарна модель. Фашистська концепція тоталітарного регулювання економіки при збереженні ринку. Конституційно-правове регулювання соціальних відносин в зарубіжних державах. Літ.: [1-9].	2
6	Політичні інститути в конституційному праві Конституційно-правове регулювання політичних відносин в зарубіжних державах, його предмет та структура. Статус інститутів політичної системи. Поняття і сутність держави як конституційно-правового інституту. Характеристики держави в конституціях зарубіжних держав. Соціальна держава. Правова держава. Конституційно-правовий статус політичних партій. Засади правового статусу об'єднань громадян. Конституційно-правовий статус релігійних громад і церкви. Конституційно-правовий статус засобів масової інформації. Літ.: [1-9].	2
7	Форми держави Форма держави як об'єкт конституційно-правового регулювання. Поняття форми правління. Класифікація форм правління. Монархія як форма правління та її різновиди. Республіка як форма правління та її різновиди.	2

	Форми державного (політико-територіального) устрою. Державний (політичний) режим. Поняття і зміст політичного режиму. Літ.: [1-6].	
8	Виборче право, виборчі системи і референдуми Поняття і зміст прямої демократії. Форми прямої демократії. Виборче право: поняття, зміст. Виборче право в об'єктивному та суб'єктивному змісті. Активне та пасивне виборче право. Конституційно-правові принципи виборчого права. Конституційно-правова природа виборчої системи. Поняття виборчих систем. Види виборчих систем. Поняття референдуму. Соціальні функції референдуму. Види референдумів. Літ.: [1-9].	2
9	Глава держави Поняття глави держави. Еволюція інституту глави держави. Особливості конституційного статусу глав держав у сучасному світі. Монарх: особливості конституційно-правового статусу. Конституційно-правовий статус президента. Апарат глави держави. Літ.: [1-9].	2
10	Інститут парламенту Місце парламенту в системі органів державної влади зарубіжних країн. Парламент і парламентаризм. Конституційно-правове регулювання структури парламентів у зарубіжних країнах. Монокамерні та бікамерні парламенти. Палати парламенту, порядок їх формування. Законодавчий процес. Стадії законодавчого процесу. Літ.: [1-9].	2
11	Виконавча влада в Україні Конституційно-правова природа уряду. Місце уряду в системі вищих органів державної влади. Взаємовідносини уряду з вищими органами державної влади. Структура уряду. Компетенція уряду. Відповідальність урядів та їх членів. Літ.: [1-9].	2
12	Конституційні основи функціонування судової влади Судова влада в системі розподілу влад. Поняття судової влади. Соціальні функції судової влади. Види судових органів. Поняття судової системи. Конституційно-правові принципи організації і діяльності судових систем. Моделі судових систем. Конституційні засади правосуддя в зарубіжних державах. Літ.: [1-9].	2
13	Конституційні основи місцевого самоврядування в Україні Поняття місцевого самоврядування. Конституційні засади організації місцевого управління та самоврядування. Поняття та сутність муніципального управління. Зміст головних теорій місцевого самоврядування. Основні системи (моделі) місцевого самоврядування. Форми здійснення місцевого самоврядування в зарубіжних країнах. Форми впливу центральної влади на муніципальні органи. Літ.: [1-9].	2
14	Конституційний суд України Загальна характеристика. Літ.: [1-6].	2
15	Територіальний устрій України Загальна характеристика. Літ.: [1-6].	2
16	Автономна Республіка Крим Конституція АРК. Джерела конституційного регулювання АРК. Літ.: [1-6].	2

17	Конституційно-правові засади національної безпеки та оборони Літ.: [1-6].	2
Разом:		34

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми навчання

Номер лекції	Тема лекції	Кількість годин
1	Поняття і предмет конституційного права як галузі права. Джерела конституційного права як галузі права. Теорія конституції в конституційному праві України. Основи конституційно-правового статусу людини та громадянина. Конституційні засади регулювання економічних, соціальних та культурних відносин. Літ.: [1-9].	2
2	Політичні інститути в конституційному праві. Форми держави. Виборче право, виборчі системи і референдуми. Глава держави. Інститут парламенту. Виконавча влада в Україні. Конституційні основи функціонування судової влади. Літ.: [1-9].	2
3	Конституційні основи місцевого самоврядування в Україні. Конституційний суд України. Територіальний устрій України. Автономна Республіка Крим. Конституційно-правові засади національної безпеки та оборони. Літ.: [1-9].	2
Разом :		6

4.2 Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми навчання

№ п/п	Теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття і предмет конституційного права як галузі права Літ.: [1-9].	1
2	Тема 2. Джерела конституційного права як галузі права Літ.: [1-9].	1
3	Тема 3. Теорія конституції в конституційному праві України Літ.: [1-9].	1
4	Тема 4. Основи конституційно-правового статусу людини та громадянина Літ.: [1-9].	1
5	Тема 5. Конституційні засади регулювання економічних, соціальних та культурних відносин в Україні Літ.: [1-9].	1
6	Тема 6. Політичні інститути в конституційному праві Літ.: [1-9].	1
7	Тема 7. Форми держави Літ.: [1-6].	1
8	Тема 8. Виборче право, виборчі системи і референдуми	1

	Літ.: [1-9].	
9	Тема 9. Глава держави Літ.: [1-9].	1
10	Тема 10. Інститут парламенту Літ.: [1-9].	1
11	Тема 11. Виконавча влада в Україні Літ.: [1-9].	1
12	Тема 12. Конституційні основи функціонування судової влади Літ.: [1-9].	1
13	Тема 13. Конституційні основи місцевого самоврядування в Україні Літ.: [1-9].	1
14	Тема 14. Конституційний суд України. Літ.: [1-6].	1
15	Тема 15. Територіальний устрій України Літ.: [1-6].	1
16	Тема 16. Автономна Республіка Крим Літ.: [1-6].	1
17	Тема 17. Конституційно-правові засади національної безпеки та оборони Літ.: [1-6].	1
Разом:		17

Перелік практичних занять для студентів заочної форми навчання

№ п/п	Теми практичних занять	Кількість годин
1	Політичні інститути в конституційному праві. Форми держави. Виборче право, виборчі системи і референдуми. Глава держави. Інститут парламенту. Виконавча влада в Україні. Конституційні основи функціонування судової влади. Літ.: [1-9].	2
2	Конституційні основи місцевого самоврядування в Україні. Конституційний суд України. Територіальний устрій України. Автономна Республіка Крим. Конституційно-правові засади національної безпеки та оборони. Літ.: [1-9].	2
Разом:		4

4.3 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів *денної* форми навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з рекомендованих джерел інформації (нормативні документи, підручники, посібники та ін.), підготовці до практичних занять, тестування з теоретичного матеріалу, виконанні індивідуальних домашніх завдань тощо.

Обсяг самостійної роботи з дисципліни «Конституційне право» становить 99 годин. Вона включає:

- опрацювання теоретичного матеріалу (конспекту лекцій, навчальної літератури);
- опрацювання додаткової літератури при підготовці до практичних занять;
- виконання домашніх завдань;
- підготовку до контрольних заходів.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми навчання

Номер тижня	Тема заняття	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття і предмет конституційного права як галузі права	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування та поточного контролю.	6
2	Тема 2. Джерела конституційного права як галузі права	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування та поточного контролю.	6
3	Тема 3. Теорія конституції в конституційному праві України	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування та поточного контролю.	6
4	Тема 4. Основи конституційно-правового статусу людини та громадянина	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування та поточного контролю.	6
5	Тема 5. Конституційні засади регулювання економічних, соціальних та культурних відносин в Україні	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування та поточного контролю.	6
6	Тема 6. Політичні інститути в конституційному праві	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування та поточного контролю.	6
7	Тема 7. Форми держави	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування та поточного контролю.	6
8	Тема 8. Виборче право, виборчі системи і референдуми	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування та поточного контролю.	6
9	Тема 9. Глава держави	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування та поточного контролю.	6
10	Тема 10. Інститут парламенту	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування та поточного контролю.	6
11	Тема 11. Виконавча влада в Україні	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування та поточного контролю.	6
12	Тема 12. Конституційні основи функціонування судової влади	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування та поточного контролю.	6
13	Тема 13. Конституційні основи місцевого самоврядування в Україні	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування, тестування та поточного контролю.	6
14	Тема 14. Конституційний суд України	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування та поточного контролю.	6
15	Тема 15. Територіальний устрій України	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування та поточного контролю.	6
16	Тема 16. АР Крим	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування та поточного контролю.	5

17	Тема 17. Конституційно-правові засади національної безпеки та оборони	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до усного опитування, поточного контролю.	4
Разом:			99

Зміст самостійної роботи студентів заочної форми навчання

Студенти *заочної* форми навчання виконують контрольну роботу, яка включає три теоретичних питання. Вимоги до її виконання, методичні вказівки і варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожен студент отримує на кафедрі у період настановної сесії, або в електронному освітньому ресурсі дисципліни в Модульному середовищі для навчання ХНУ.

5 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних і сучасних методів та технологій. Зокрема, під час лекції використовуються методи проблемного навчання та візуалізації для активізації пізнавальної діяльності студентів. Під час практичних занять застосовуються активні та інтерактивні методи навчання (зокрема, дискусії, моделювання ситуацій, опрацювання нормативно-правових актів тощо), які мають за мету набуття студентами практичних навичок з аналізу конституційно-правових норм.

6 Методи контролю

Оцінювання студентів здійснюється у формах поточного та підсумкового контролю. Поточний контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється впродовж семестру з метою оцінювання рівня засвоєння ними навчального матеріалу під час усіх видів навчальних занять. Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. Поточний контроль проводиться у формах усного та письмового опитувань, тестування, перевірки домашніх завдань та ін. Семестровий контроль проводиться у формі іспиту.

7 Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Система оцінювання навчальних досягнень студентів базується на аналізі знань і практичних навичок та здійснюється відповідно до Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті. Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною *чотирибальною* шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх виконаних видів навчальної роботи з урахуванням вагових коефіцієнтів. Вагові коефіцієнти визначаються структурою дисципліни і важливістю окремих видів її робіт. Для практичних занять встановлюється обов'язковий мінімум оцінок, які має отримати студент впродовж семестру, щоб виконати програму дисципліни.

При оцінюванні знань студентів використовуються різні види контролю, зокрема: усне та письмове опитування на занятті, тестування, контрольна робота, перевірка домашніх практичних завдань. Оцінка на практичному занятті складається з таких елементів: знання матеріалу теми; вміння обґрунтувати думку та оперувати основними категоріями; рівень залученості до дискусій на практичному занятті. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний відпрацювати у визначений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до закінчення теоретичного навчання у семестрі.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота	Самостійна, індивідуальна робота	Семестровий контроль
Опитування на практичних заняттях (мінімальна кількість оцінок – 4)	Тестування	Іспит
ВК*: 0,5	0,1	0,4

Умовні позначення: ВК – ваговий коефіцієнт.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота	Самостійна, індивідуальна робота		Семестровий контроль
Опитування на практичних заняттях	Контрольна робота		Іспит
	Якість виконання	Захист	
ВК*: 0,3	0,1	0,1	0,5

Умовні позначення: ВК – ваговий коефіцієнт.

Критерії оцінювання за видами робіт

Оцінювання усних та письмових опитувань на практичних заняттях і оцінювання контрольних робіт

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій оцінювання
Відмінно (5)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічно структуровану відповідь державною мовою (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення контрольної роботи. Здобувач вищої освіти не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві-три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (4)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; усвідомлено використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; відповідь грамотна, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві-три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (3)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у

	відповіді.
Незадовільно (2)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачу вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Оцінювання тестових завдань

Тест для кожного студента складається з двадцяти тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 20. Оцінювання здійснюється за інституційною чотирибальною шкалою. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, наведена у таблиці.

Сума балів за тестові завдання	1-10	11-14	15-18	19-20
Оцінка за інституційною шкалою	2	3	4	5

На тестування відводиться 25 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей.

Семестровий контроль (іспит)

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контрольного заходу (іспиту). Студент, який отримав середньозважений бал за поточну роботу 3,0 та вище, але не здав підсумковий контрольний захід (іспит), вважається таким, що має академічну заборгованість.

Підсумковий контрольний захід (іспит) відбувається у комбінованій формі – письмова складова та усне опитування. Після перевірки письмової роботи викладач може поставити студенту запитання щодо змісту його відповідей. Завданнями семестрового контролю є перевірка: розуміння студентом програмного матеріалу в цілому; логіки та взаємозв'язків між окремими розділами; рівня досягнення програмних результатів навчання; здатності творчо використовувати накопичені знання і набуті компетентності; уміння сформулювати своє ставлення до об'єкту вивчення.

Екзаменаційний білет складається з таких елементів: три теоретичних питання. Максимальна кількість балів за кожну правильну відповідь на теоретичне питання – 3. Узагальнена оцінка за іспит виводиться як сума балів з усіх завдань.

Норми оцінювання. При оцінюванні беруться до уваги наступні критерії: правильність, повнота, глибина та усвідомленість відповіді, а також послідовність викладення відповіді, вміння формулювати та логічно структурувати думки, аргументувати свою позицію.

Максимальна сума балів, яку може отримати студент – 9.

Загальна сума балів за всі завдання	0-2	3-5	6-8	9
Оцінка за 4-бальною шкалою	2	3	4	5

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до Електронного журналу. За інституційною шкалою ставиться відповідна оцінка, а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання		
A	4,75–5,00	5	Зараховано	<i>Відмінно</i> – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4		<i>Добре</i> – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками

C	3,75–4,24	4	Незараховано	<i>Добре</i> – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3		<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3		<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2		<i>Незадовільно</i> – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2		<i>Незадовільно</i> – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

8 Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Поняття та юридична природа Конституції.
2. Особливості і класифікація конституційно-правових норм. Їх види, структура, зміст і специфіка.
3. Форма і структура конституцій.
4. Порядок прийняття і внесення змін до Конституції України.
5. Класифікація конституцій.
6. Загальні засади конституційного ладу України.
7. Поняття і класифікація прав і свобод людини і громадянина.
8. Особисті права і свободи.
9. Політичні права і свободи.
10. Соціальні й культурні права і свободи.
11. Конституційні обов'язки людини і громадянина в Україні.
12. Інститут громадянства України. Принципи громадянства України.
13. Набуття та припинення громадянства України.
14. Втрата громадянства України.
15. Принципи організації і діяльності державної влади в Україні.
16. Народовладдя в Україні та форми його здійснення.
17. Поняття і форми безпосередньої демократії.
18. Порядок призначення і проведення всеукраїнських та місцевих референдумів.
19. Поняття і форми представницької демократії.
20. Виборча система України.
21. Загальна характеристика системи органів державної влади і місцевого самоврядування в Україні.
22. Конституційний статус Верховної Ради України.
23. Порядок виборів у Верховну Раду України.
24. Правове положення народного депутата України.
25. Структура і порядок роботи Верховної Ради України.
26. Повноваження Верховної Ради України.
27. Поняття глави держави. Його місце і роль в системі влади.
28. Конституційний статус і порядок обрання Президента України.
29. Повноваження Президента України.
30. Поняття виконавчої влади. Система органів виконавчої влади в Україні.
31. Конституційний статус і повноваження Кабінету Міністрів України.
32. Поняття і конституційні основи судової влади в Україні. Судова система України.
33. Конституційний Суд України: завдання, структура, повноваження. Висновки Конституційного Суду України та їх юридичні наслідки.
34. Правовий статус суддів Конституційного Суду України.
35. Поняття і основні принципи місцевого самоврядування в Україні. Система місцевого самоврядування в Україні.

36. Порядок формування, організація роботи і повноваження органів місцевого самоврядування України.
37. Територіальний устрій України.
38. Конституційно-правовий статус Автономної Республіки Крим.
39. Система правосуддя в Україні.
40. Конституційний статус і повноваження прокуратури України.

9 Методичне забезпечення

Навчальний процес з дисципліни «Конституційне право» в достатній кількості забезпечений необхідними навчально-методичними матеріалами, що розміщені в модульному середовищі для навчання Moodle. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua/enrol/index.php?id=5866>.

10 Рекомендована література

Основна

1. Конституційне право України: навч. посіб. для студентів ВНЗ / [Р. Ф. Гринюк та ін. ; за заг. ред. д-ра юрид наук, проф. Р. Ф. Гринюка] ; Донец. нац. ун-т, Екон.-правовий ф-т. - Донецьк : ДонНУ, 2014. - 281 с.
2. Конституційне право України: підручник / [Алмаші М. М. та ін. ; під заг. ред. Ю. М. Бисаги та Д. М. Белова] ; Держ. вищ. навч. закл. "Ужгород. нац. ун-т", Юрид. ф-т, Каф. конституц. права та порівнял. правознавства. - 7-е вид., переробл. та допов. - Ужгород : Гельветика, 2013. - 359 с.
3. Конституційне право України: Підручник / За заг. ред. В.Л. Федоренка. – 4-е вид., перероб. і доопр.; передмова проф. В.М. Шаповала. – К., 2012. – 727 с.

Додаткова

4. Бориславська О.М., Різник С.В. Організація державної влади в сучасному світі: конституційно-правова енциклопедія / О.М.Бориславська, С.В.Різник. – Львів: ПАІС, 2012. – 456с.
5. Конституційне право України: навч. посіб. для підгот. до іспиту за кредит.-модул. системою навчання : навч. посіб. для студентів ВНЗ / В. О. Боняк [та ін.] ; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. - Д. : ДДУВС, 2013. - 295 с.
6. Конституційне право України. Академічний курс: Підручник: У 2 т. — Т. 2 / За загальною редакцією Ю. С. Шемшученка. – К.: Юридична думка, 2008. – 800с.

11 Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
2. Електронна бібліотека університету.
Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php.
3. Інституційний репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.